

Noget, i hvilket der kunde være Tale om Forandring, men Noget, med Hensyn til hvilket der var stillet et aut-aut, som altsaa skulde antages ubetinget eller ikke antages, da er dette dog virkelig en Misforstaaelse. Jeg har ikke deri mindste Tvivl om den fulde Oprigtighed i den ærede Ministers Udtalelse, men det er virkelig en Misforstaaelse; det har aldrig været Meningen fra Udvalgets Side, og skjönt jeg ikke her skal gaae ind paa, hvad der er foregaaet i Udvalget, saa veed jeg, at jeg selv, og det netop med den Eventualitet for Die, hvori vi nu befinde os, under Udvalgets Forhandling udtryffeligt spurgte, om der slet ikke kunde være Tale om Noget, hvori en Smøbekommen skulde kunne naaes. Det er en Selsølgge, at haabe med Hensyn til det paa-tænkte Forslag, dets Affattelse paa den ene eller den anden Viis, og den hele Betænkningens Indhold haade i det ene og det andet Stykke, vilde vi have været inderlig beredvillige til at komme Regjeringen imøde, navnlig for at undgaae den Conflict, som nu viser sig at være bleven til Alvor.

Jeg vil blot endnu tillade mig nogle Bemærkninger med Hensyn til hvad den ærede Minister sagde om det Tryk og det Ansvar, hvorom det nu her dreier sig. Den ærede Minister meente, at der ikke kunde siges at være noget Tryk paa Landstingets Medlemmer; Sagen maatte være stillet paa en ganske anden Maade, for at et saadant Tryk skulde kunne siges at være tilstede. Den ærede Minister henviste i saa Henseende til det, der igaar blev berørt af det høiarværdige Medlem for Hollands-Falsters Stift (Vindeshøll) om Biskoppernes Stilling ligeoverfor Anordningen af 2den October 1862, dengang den endnu kun var til Betænkning, idet der blev sagt til dem: Vilde I have den som Lov eller Anordning, men have den skulle I. Ja, ganske vist, det var et høiere Tryk, men det var et Tryk af en saadan Art, hvorom der efter Forholdets Natur her ikke kunde være Tale. Det Tryk, som her udøves, er det høieste Tryk, der overhovedet her kan udøves paa Rigsdagen, der er intet høiere Tryk muligt end dette, som maa siges at være det hyderste constitutionelle, nemlig naar Regjeringen erklærer: Vi fratræde,

naar I ikke følge os, som vi forlange det. — Hvad Ansvar er angaaer, saa forekommer det mig, at det Ansvar, som vi Landstingsmænd have, er at stemme efter vor Overbeviisning, det er vort Ansvar; andet Ansvar veed jeg egentlig ikke, at vi kunne have, og jeg synes derfor, at det var meget urigtigt at sige, at, hvis denne Lov blev forkastet, og Ministeriet som Følge deraf fratraabte, saa var Ansvar et ikke hos Regjeringen, men saa var det, heed det rigtignok, „andetsteds“, uden at det altsaa udtryffeligt blev tilkjendegivet, at det netop var her. Det kan godt være, at her i det Foredrag, vi nylig hørte af den ærede 6te Landstingsmand for 1ste Kreds (Bloug), laa en Forklaring af dette „andetsteds“, men saa maa det være mig tilladt at sige, at det vilde dog være forunderligt, om den Anledning man, med eller uden Høie, maatte troe, at der andetsteds var givet til Uvillie, skulde motivere, at man her udøvede et Tryk, og at vi her skulde være ansvarlige, naar vi da ikke høiede os for Tryk et; jeg forstaaer det ikke. Nei, det synes mig, at Ansvar et for den skæbnsvangre Beslutning — thi det er det jo — der her maatte blive taget, i Virkeligheden ligger andetsteds end her i Landstinget, og jeg formaaer ikke at see rettere, end at det først og fremmest ligger i den, som jeg kalder det, beklagelige Udvikling, som denne Sag har været Gjenstand for igjennem en længere Periode, ja, jeg kunde næsten sige, fra Begyndelsen og indtil nu; og saa ligger det tillige i det saare Uheldige — for ikke at bruge et for stærkt Udtryk — i, at man nu i dette Dieblis deraf har taget Anledning til at lade en saadan Conflict fremstaae mellem Regjeringen og Repræsentationen. (Bloug: Det har man ikke gjort). Ja, det er let nok at sige, at man ikke har gjort det; jeg veed dog ikke, paa hvad anden Maade man skulde gjøre det, end det netop her er gjort. Men imidlertid er det jo ganske vist, at H. S. Majestæts Regjering og specielt Regjeringens Chef er, som min ærede Nabo tilhøre (Steel) nys sagde, selv Herre over og kun selv Herre derover; vi kunne ikke med vor bedste Villie udrette Noget i saa Henseende. Ogsaa jeg stoler kun paa det Samme, som min Nabo stoler paa, nemlig at den høitærede Conseilspræsident